

Bruxelles, 26 februarie 2018
(OR. en)

6280/18

COEST 37

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului
Data: 26 februarie 2018
Destinatar: Delegațiile

Nr. doc. ant.: 6279/18 COEST 36

Subiect: RELAȚIILE CU REPUBLICA MOLDOVA
– Concluziile Consiliului

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind Republica Moldova, astfel cum au fost adoptate de Consiliu (Afaceri Externe) la 26 februarie 2018.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND REPUBLICA MOLDOVA**Consiliul Afaceri Externe, 26 februarie 2018**

1. Consiliul își reafirmă angajamentul de a consolida asocierea politică și integrarea economică dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, acționând în parteneriat strâns pe baza acordului de asociere intrat în vigoare în iulie 2016. Uniunea Europeană se angajează în continuare să sprijine progresele în ceea ce privește reformele necesare pentru ca cetățenii Republicii Moldova să poată beneficia de avantajele oferite de acordul de asociere, inclusiv de zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare.
2. În urma concluziilor Consiliului din februarie 2016, autoritățile din Republica Moldova au adoptat mai multe inițiative legislative îndreptate către domeniile prioritare de reformă identificate în respectivele concluzii. Recunoscând măsurile de reformă luate deja de către Republica Moldova, Consiliul insistă asupra faptului că punerea în aplicare a reformelor inițiate în 2016 este de importanță covârșitoare. Consiliul reamintește că asistența acordată de UE Republicii Moldova depinde de o condiționalitate strictă și este legată de realizarea de progrese satisfăcătoare în ceea ce privește reformele.
3. Consiliul reamintește că scopul eforturilor sale de sprijinire a Republicii Moldova este de a asigura îmbunătățirea simțitoare a traiului cetățenilor acestui stat.
4. Consiliul reamintește că reformele structurale sunt cruciale pentru stimularea creșterii economice, pentru crearea de locuri de muncă și pentru reducerea sărăciei. Consiliul se așteaptă ca Republica Moldova să continue procesul general de reformă și să îl amplifice, în conformitate cu angajamentele asumate în temeiul acordului de asociere, și reamintește că versiunea revizuită a programului de asociere, care prevede 13 priorități-cheie ale măsurilor de reformă pentru perioada 2017-2019, ar trebui să servească drept ghid practic. Uniunea Europeană va continua să consolideze coordonarea și monitorizarea sprijinului acordat procesului de reformă din Republica Moldova.

5. Consiliul ia act de contribuția constructivă pe care Republica Moldova și-a adus-o la reuniunea la nivel înalt a Parteneriatului estic din 24 noiembrie 2017 și încurajează acest stat să continue să își aducă aportul la atingerea celor 20 de rezultate preconizate pentru 2020.
6. Consiliul reamintește cât de importantă este respectarea mecanismelor democratice eficiente, inclusiv a sistemului democratic pluripartit, a statului de drept și a drepturilor omului. Consiliul salută adoptarea Planului de acțiune privind consolidarea relațiilor interetnice.
7. Consiliul regretă faptul că noua lege electorală nu a luat în considerare câteva dintre recomandările-cheie din avizul comun al Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei și al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa/Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului. Avizul comun făcea referire, printre altele, la absența consensului cu privire la reforma propusă și la riscul ca oameni de afaceri sau alți actori ghidați de propriile interese să îi influențeze pe candidații care susțin principiul majorității. Consecințele noului sistem electoral ar trebui monitorizate atent și îndeaproape pe parcursul procesului electoral, inclusiv pe perioada campaniei, în ziua alegerilor și după aceea, sub aspectul impactului lor asupra democrației în general și asupra sistemului pluripartit în special. O importanță majoră în această direcție o au alegerile transparente, reprezentative și credibile la nivel central și local.
8. Consiliul reamintește totodată importanța respectării tuturor recomandărilor pendinte ale Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei și ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa/Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului, inclusiv a celor privind finanțarea partidelor și finanțarea campaniei electorale.
9. Consiliul reiterează importanța aprofundării relațiilor cu societatea civilă pentru asigurarea succesului și sustenabilității tuturor reformelor. Consiliul încurajează cu putere autoritățile Republicii Moldova să implice societatea civilă în procesul de luare a deciziilor. Participarea largă a societății civile este esențială pentru existența unui stat democratic, rezilient și prosper.

10. Libertatea și pluralismul presei reprezintă o precondiție pentru o societate democratică. În acest context, ca prim pas în direcția garantării acestor libertăți, Consiliul îndeamnă Republica Moldova să înceapă reforma amplă și de mult așteptată a codului audiovizualului, care ar spori transparența și competitivitatea acestui sector, în vederea abordării problemei concentrării drepturilor de proprietate asupra mass-mediei, a garantării libertății și pluralismului presei, a creării unui mediu de afaceri propice pentru stimularea activității organelor de presă independente, precum și în vederea oferirii unor informații de calitate cetățenilor. În ceea ce privește recentele amendamente la codul audiovizualului, Uniunea Europeană recunoaște că dezinformarea și propaganda pot avea efecte negative considerabile, dar remarcă totodată că măsurile adoptate ar trebui să fie necesare, proporționate și conforme cu prevederile relevante ale dreptului internațional, astfel încât să nu submineze libertatea presei sau să nu îngreuneze accesul la informații.
11. Consiliul salută punerea eficace în aplicare a regimului de călătorie pe termen scurt fără viză, subliniind înmulțirea ocaziilor de contacte interpersonale înregistrată de la intrarea sa în vigoare, și invită Republica Moldova să continue să depună eforturile necesare pentru a respecta fără sincope criteriile de liberalizare a vizelor și pentru a-și informa cetățenii despre drepturile și obligațiile asociate călătoriilor scutite de viză. Făcând trimitere la primul raport din decembrie 2017 al Comisiei aferent mecanismului privind suspendarea temporară a exceptării de la obligativitatea vizelor, Consiliul reamintește că trebuie acordată în continuare o atenție specială respectării fără sincope a criteriilor vizând combaterea corupției și a spălării banilor, prin luarea de măsuri imediate.
12. Consiliul este convins că trebuie canalizate de urgență noi eforturi către o combatere mai fermă a corupției, încununată de rezultate palpabile, care să fie însoțită totodată de o reformă profundă a sistemului judiciar, inclusiv a parchetului. Un sistem judiciar funcțional, independent, imparțial, transparent și responsabil, un bilanț pozitiv al condamnărilor pentru corupție (în special pentru corupție la nivel înalt) și respectarea statului de drept sunt elemente esențiale pentru a restabili încrederea cetățenilor Republicii Moldova în instituțiile de stat.

13. În acest context, Consiliul atrage atenția că este important să se garanteze că autoritățile de aplicare a legii și sistemul judiciar funcționează imparțial și își exprimă îngrijorarea stărnită de cazurile de urmărire penală a unor avocați, judecători și opozanți politici. Consiliul reamintește că recurgerea selectivă la autoritățile de aplicare a legii și justiția selectivă subminează statul de drept, precum și respectul și încrederea publicului față de sistemul judiciar.
14. Consiliul îndeamnă încă o dată autoritățile din Republica Moldova să se asigure că acele cazuri de fraudă bancară de proporții descoperite în 2014 fac obiectul unei anchete și al unei urmăriri penale aprofundate, imparțiale și ample, în vederea recuperării fondurilor deturnate și a aducerii tuturor celor responsabili în fața justiției, indiferent de afilierea politică. Consiliul salută publicarea rezumatului celui de al doilea raport Kroll, în decembrie 2017. Cu toate acestea, îndeamnă iar autoritățile să continue anchetarea și urmărirea penală a tuturor celor implicați în sistemele de fraudare de proporții, cu respectarea deplină a statului de drept.
15. Consiliul salută recente numiri din cadrul instituțiilor anticorupție și adoptarea unei legi de combatere a spălării banilor, care să alinieze legislația la standardele actuale ale UE. În ceea ce privește reformele în curs, va fi crucial să se asigure punerea în aplicare a legislației de combatere a spălării banilor și să se continue consolidarea capacităților operaționale ale organelor anticorupție, în vederea instituirii unui mecanism funcțional și eficace pentru indisponibilizarea, confiscarea, gestionarea și recuperarea activelor, a înființării rapide a unui sistem funcțional de declarare și de verificare a activelor, precum și a sprijinirii independenței instituțiilor anticorupție împotriva abuzurilor de influență. Consiliul mai reamintește importanța instituirii rapide a unui birou autonom însărcinat cu prevenirea și combaterea spălării banilor, precum și a creării și aprobării unor mecanisme pentru sancționarea încălcărilor regimului de combatere a spălării banilor, pentru identificarea și pentru blocarea tranzacțiilor suspecte.

16. Consiliul reamintește că este important să se continue punerea în aplicare a reformei administrației publice, pentru a oferi cetățenilor servicii mai bune.
17. Consiliul salută reformele menite să asigure stabilitatea macroeconomică și financiară și restaurarea credibilității în fața donatorilor internaționali, în special în ceea ce privește guvernanta corporativă în sectorul financiar, consolidând independența și competențele în materie de supraveghere ale Băncii Naționale. Aceste reforme au contribuit la restaurarea stabilității economice și financiare și au jucat un rol esențial în sprijinul încheierii și punerii în aplicare cu succes a unui acord cu Fondul Monetar Internațional. Consiliul încurajează Republica Moldova să continue reformele pentru a aborda provocările semnificative care mai rămân, în special slaba guvernanță, politizarea instituțiilor de stat, corupția sistemică, nevoia îmbunătățirii mediului de afaceri, ceea ce va consolida, în consecință, creșterea economică.
18. Consiliul salută semnarea, în noiembrie 2017, a memorandumului de înțelegere, a acordului privind un plan de împrumut și a acordului de grant privind asistența macrofinanciară, precum și ratificarea acestora de Parlamentul Republicii Moldova în decembrie 2017.
19. Consiliul reamintește că plata fiecărei tranșe din cadrul programului de asistență macrofinanciară va fi condiționată de respectarea măsurilor de politici incluse în memorandumul de înțelegere și de respectarea precondițiilor politice.
20. Consiliul subliniază că este important să se ia măsuri pentru a crea condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi, astfel încât să se asigure un mediu atrăgător și stabil pentru investiții, precum și pentru a îmbunătăți transparența investițiilor și condițiile în care acestea se fac, menținând totodată mijloace de control și sancțiuni adecvate în caz de infracțiuni în aceste domenii. Consiliul remarcă faptul că se impun mai multe eforturi pentru a îmbunătăți mediul de afaceri și pentru a atrage mai multe investiții străine directe.

21. Consiliul se așteaptă ca Republica Moldova să își intensifice eforturile de reformă legate de punerea în aplicare și de asigurarea respectării zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare, inclusiv prin consolidarea capacității operaționale și a independenței instituțiilor relevante.
22. Consiliul reamintește importanța asigurării eficiente a respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova, inclusiv protejarea indicațiilor geografice, în conformitate cu angajamentele asumate în temeiul acordului de asociere.
23. Consiliul reamintește importanța consolidării concurenței și transparenței în sectorul energetic, printre altele prin asigurarea capacității instituționale și financiare a autorității de reglementare în domeniul energiei, astfel încât aceasta să continue reforma pieței energiei. Consiliul solicită respectarea deplină a aquis-ului Comunității Energetice, în special în ceea ce privește stabilirea tarifelor pentru distribuția energiei, astfel încât să se asigure recuperarea totală a costurilor. Consiliul invită Republica Moldova să finalizeze reforma sectorului energiei, în conformitate cu cel de al treilea pachet al UE privind energia, în special în ceea ce privește separarea transportului de distribuția gazelor și a energiei electrice. Consiliul mai solicită accelerarea punerii în aplicare a proiectelor de interconectare, subliniind importanța acestora pentru securitatea energetică și pentru diversificarea aprovizionării cu energie și a rutelor folosite pentru aceasta.
24. UE își reafirmă disponibilitatea de a sprijini în continuare Republica Moldova, pe baza unor progrese concrete și satisfăcătoare în toate domeniile de reformă și cu respectarea unei condiționalități stricte. Sub acest aspect, Consiliul reamintește că este important ca asistența oferită în prezent de UE să fie folosită în mod optim, în vederea sprijinirii obiectivelor acordului de asociere, inclusiv zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare, și a îmbunătățirii condițiilor de trai ale cetățenilor Republicii Moldova în mod vizibil și concret. Respectarea angajamentelor asumate față de Fondul Monetar Internațional, înregistrarea de progrese importante în ceea ce privește combaterea corupției și reformarea sectorului justiției, respectarea principiilor democratice și a drepturilor omului vor fi elemente determinante pentru efectuarea plăților restante în cadrul sprijinului bugetar sectorial. Consiliul reamintește totodată că este important să se dea curs raportului din septembrie 2016 al Curții de Conturi privind asistența acordată de UE Republicii Moldova, precum și să se consolideze coordonarea donatorilor cu Guvernul Republicii Moldova în contextul programării în comun.

25. Consiliul reamintește, de asemenea, importanța intensificării eforturilor comune vizând o comunicare strategică eficace privind reformele realizate, precum și avantajele concrete pe care acestea le aduc cetățenilor, în vederea promovării vizibilității cooperării dintre UE și Republica Moldova și a combaterii dezinformării.
26. Consiliul salută interesul Republicii Moldova de a aprofunda cooperarea cu UE în sectorul securității și apărării, precum și participarea acesteia la misiunile PSAC conduse de UE și cooperarea în cadrul acțiunii 18 prevăzute în comunicarea comună „Cadrul comun privind contracararea amenințărilor hibride”.
27. Consiliul salută progresele încurajatoare înregistrate în cadrul procesului privind soluționarea conflictului din Transnistria în format 5+2 în timpul președinției austriece a OSCE. Acesta încurajează ferm Republica Moldova să valorifice acest nivel de angajare în timpul președinției italiene a OSCE și ulterior, subliniind importanța punerii în aplicare rapide a acordurilor convenite. Consiliul reamintește, de asemenea, importanța înregistrării de progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a legii privind statutul juridic special al Găgăuziei și invită Chișinăul să continue inițiativele legislative pendinte.